

**Hässelholms
kommun**

Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling

**Västra Torup skola F-3
samt**

Västra Torup fritidshem

läsår 2016/17

Verksamhetens vision

Alla ska känna sig trygga och ha studiero på Västra Torups skola och fritidshem.

Alla ska respekteras för den man är och behandlas rättvist oavsett kön, könsidentitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsnedsättning eller ålder.

Alla ska ha kunskap om diskrimineringsgrunderna och vad som är kränkande behandling.

All personal ska:

- uppmärksamma och reagera på de elever som faller negativa kommentarer om sina kamrater.
- vara observant på samspelet mellan elever.
- uppmärksamma och vara lyhörd på raster och fri lek för "Vem blir inte vald?" "Vem har inte någon att leka med?"
- uppmärksamma och diskutera språkbruk med barnen/eleverna.
- kunna denna plan mot diskriminering och kränkande behandling.

1. Inledning

Utifrån diskrimineringslagen (2008:567) och skollagen (SFS 2010:800 kap 6) är det skolans huvudman, d.v.s. kommunen, som ansvarar för att verksamheter som regleras i skollagen ska upprätta en årlig likabehandlingsplan samt plan mot kränkande behandling. Varje rektor ansvarar för att arbetet genomförs på respektive enhet och i samarbete mellan skolans elever och deras vårdnadshavare samt skolans och fritidshemmets personal.

I diskrimineringslagen står det: "Ingen ska utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Sådana tendenser ska aktivt motverkas".

Ur arbetarskyddsstyrelsens författningssamling (AFS 1993:17) står det att arbetsgivaren skall planera och organisera arbetet så att kränkande behandling så långt som möjligt förebyggs. Arbetsgivaren skall klargöra att kränkande särbehandling inte kan accepteras i verksamheten. Enligt arbetsmiljölagen är eleverna jämställda med andra arbetstagare.

1.1 Rektors ansvar

- Huvudmannen bör se till att varje verksamhet regelbundet kartlägger och analyserar sin organisation och sina arbetssätt för att försäkra sig om att det inte finns något som leder till eller riskerar att leda till diskriminering eller kränkande behandling.
- Rektor samt den övriga personalen bör vara särskilt uppmärksamma på om något barn eller elev utsätts för diskriminering eller kränkande behandling av personalen i verksamheten.
- Huvudmannen bör se till att det finns rutiner för hur man ska utreda, åtgärda och dokumentera om någon i personalen misstänks för att ha utsatt ett barn eller en elev för diskriminering eller kränkande behandling.

1.2 Tillsyn

Skolinspektionen har tillsammans med Barn- och elevombudet tillsyn över att bestämmelserna i skollagen 6 kap följs. Barn och elevombudet kan under vissa förutsättningar föra talan om skadestånd för ett enskilt barn eller en enskild elev om bestämmelserna i i skollagen 6 kap inte följs. Diskrimineringsombudsmannen har tillsynen över att bestämmelserna i diskrimineringslagen följs.

2. Definitioner och begrepp

Det finns 7 diskrimineringsgrunder:

- *Kön:* När en person blir behandlad orättvist beroende på om man är pojke eller flicka.
- *Könsöverskridande:* När en person blir orättvist behandlad för att man utger sig för att tillhöra ett annat kön.
- *Etnisk tillhörighet:* När en person blir orättvist behandlad för att han eller hon har en annan nationalitet, hudfärg eller etnisk bakgrund.
- *Religion eller annan trosuppfattning:* När en person blir orättvist behandlad för sin tro eller avsaknad av tro.
- *Sexuell läggning:* När en person blir illa behandlad p.g.a. sin egen eller närståendes sexuella läggning.
- *Funktionsnedsättning:* När en person blir orättvist behandlad p.g.a. en varaktig fysisk, psykisk eller begåvningsmässig begränsning. Till funktionshinder räknas såväl synliga som osynliga nedsättningar.
- *Ålder:* När en person blir orättvist behandlad p.g.a. hur gammal man är eller upplevs vara.

Kränkande behandling är när någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkningar är uttryck för makt och förtryck. Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Den kan utföras av och drabba såväl barn som vuxna. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. En viktig utgångspunkt är att den enskildes upplevelse av kränkning alltid måste tas på allvar och inte får avfärdas.

Kränkningar delas in i *diskriminering*, *repressalier* och *trakasserier*. Diskriminering brukar i sin tur delas in i direkt eller indirekt diskriminering.

Direkt diskriminering är när en person missgynnas genom särbehandling p.g.a. någon av de 7 diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering är när neutrala ordningsregler tillämpas diskriminerande. T ex när någon diskrimineras p.g.a. att alla skall göra lika. Kan t ex handla om begränsningar p.g.a. handikapp, matkultur m.m.

Repressalier är t ex när en person har anmält någon för kränkande behandling och blir straffad för detta.

Kränkningar kan vara:

- Fysiska; t ex att bli utsatt för slag, sparkar och knuffar.
- Verbala; t ex att bli hotad eller kallad för något man inte vill.
- Psykosociala; t ex utfrysning, ryktesspridning, negativt bemötande genom attityder, kroppsspråk och mimik.
- Text- och bildburna; t ex klotter, lappar, sms, e-post, sociala medier m.m.

3. Främjande och förebyggande insatser

3.1 Främjande

Det främjande arbetet i F-3 och fritidshemmet syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt utveckla en miljö där alla känner sig trygga och får utvecklas i sin takt. Arbetet är upplagt utifrån läroplanens (Lgr 11) två inledande kapitel som reglerar skolans värdegrund och uppdrag samt övergripande mål och riktlinjer.

- Alla elever får kännedom om rutinerna vid diskriminering och kränkande behandling vid uppstarten av det nya läsåret.
- Vi arbetar med skönlitteratur som handlar om mobbning och kränkande behandling i alla årskurser. Detta efterföljs av samtal, diskussioner, drama, reflekterande skrivövningar och annat praktiskt arbete.
- Skolan arbetar med ”Grön flagg” som främjar ett långsiktigt miljötank och ansvar för den gemensamma miljön samt innehåller många gruppstärkande aktiviteter.

3.2 Förebyggande

Det förebyggande arbetet i F-3 samt på fritidshemmet handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheterna. Syftet är att skapa en miljö där alla känner att de kan vara sig själva och bli accepterade för den de är.

- Vi har uppmärksamma rastvärdar ute på alla raster. Detta för att barnen ska känna sig trygga i en lugn miljö.
- Varje läsår startas med samtal kring hur man ska vara en bra kompis och hur man ska bemöta andra människor med respekt. Vi uppmärksammar ordningsreglerna samt upprättar egna förhållningsregler för klassen/avdelningen tillsammans med barnen. Dessa samtal återkommer ständigt vid klassråden.
- Vi uppmuntrar föräldrar att höra av sig till skolan vid misstanke om att något barn far illa, då vi anser att föräldrarna är en mycket viktig del i vårt arbete mot kränkande behandling och diskriminering. (Se bilaga 6)
- Varje termin genomförs en trivselenkät som i första hand följs upp av pedagoger och skolläda.
- Klassråd och elevråd hålls kontinuerligt. Här diskuteras och fastställs även skolans ordningsregler samt denna likabehandlingsplan tillsammans med eleverna.
- Vårt mål är att alla elever och vuxna skall bemötas positivt samt ha ett positivt förhållningssätt mot varandra.
- Varje barn ska få någon form av personlig kontakt varje dag.
- Barn/elever får inte dela ut inbjudningskort till privata fester i skolan så att någon känner sig utesluten.
- Elever får inte rösta öppet på varandra! Vid förtroendeval skall slutna omröstningar ske.
- Läraren/pedagogen bestämmer, i samband med lektionspass vilket lag eller vilken grupp eleven ska tillhöra.
- Alla barn och vuxna ska känna till våra ordningsregler.

4. Kartläggning och nulägesanalys

4.1 Kartläggning

- Trivselenkät genomförs inför varje utvecklingssamtal.
- Samarbetsövningar

4.2 Riskanalys

- Görs kontinuerligt och för att identifierar möjliga risker. Den utvärderas och uppdateras.

4.3 Nulägesanalys

- Vi har bra rutiner kring incidentrapportering och hantering av dessa kommuniceras vid olika tillfällen samt att de tydliggörs.
- Värdegrundsarbetet är en viktig del av verksamhetens arbetsgrund.
Alla skolans trivselregler finns uppsatta på skolan.
Vi jobbar hela tiden med elevdelaktigheten för att eleverna ska känna att de har möjlighet till att påverka och känna att de är en stor del i verksamheten. Att elever får vara med från början gör att de blir mer medvetna om värdegrundsarbetet /skolarbetet i vardagen i skolan.
- Språkbruket har under året blivit bättre, men kräver fortsatt arbete.
- Enligt vårens trivsel och trygghetsenkät våren 2016 har alla elever svarat att de känner sig trygga och att de trivs på skolan både med andra elever och alla vuxna.
- Pedagoger och elever har tillsammans tagit fram bussregler. Viktigt att elever lär sig att bussfärden är en del av skoldagen.
- Kränkningar har förekommit kring ett fåtal elever. Uppföljningar har gjorts i samtliga ärenden
- Följande platser ses som riskområden:
  - Skolgården

5. Konkreta åtgärder utifrån nulägesanalysen

5.1 Uppföljning av trivselenkäten

Trivselenkäten har följts upp av pedagogerna och inget outrett fanns kvar när barnen gick på sommarlov.

5.2 Värdegrundsarbete

Vi kommer att fortsätta arbeta med eleverna; samtala med dem, lyssna på dem samt visa dem att vi företräder dem. Viktigt att vi fortsätter vårt arbete med alla klasser om likabehandling och vänskap genom t.ex. kompisamtal, värdegrundsövningar.

Vi kommer även att lägga större vikt på utvärderingar av veckan genom att eleverna får fylla i sina utvärdering.

Följande värdegrundsord:

- Trygghet
- Arbetsro
- Ansvar
- Respekt/språket

- Samarbete
- Hjälpsamhet
- Självkontroll

Vi kommer att fortsätta diskutera mer med eleverna kring likabehandling och om hur man är en bra kompis.

Vi kommer även att fortsätta utvärdera vår verksamhet tillsammans med pedagoger och vårdnadshavare för att säkra det systematiska kvalitetsarbetet. Det ska ges möjligheter och tillfällen att reflektera kring förhållningssätt, värderingar, normer och relationer.

Vi kommer också att göra eleverna delaktiga genom enkäter samt elevintervjuer.

Värdegrunden ska genomsyra undervisning och verksamhet.

Individens rätt till lika förutsättningar i skolan och Fritids. Precis som hos personalen skall värdegrunden genomsyra arbetslagen.

5.3 Främjande och förebyggande arbeten

- Arbetet fortsätter enligt Punkt 3.2.
- Fritidspersonal/assistent åker med bussen
- Vuxen på plats i omklädningsrummen.
- Regelbundet stämma av med eleverna att det fungerar bra.
- Extra personal på rasterna för att stödja i lekar som kan skapa konflikter

Viktigt med bra rutiner inför åk 4

- Inför uppdelningen till nya klasser ska eleverna få välja 1-2 klasskamrater från den ursprungliga klassen.
- Besök på nya skolan
- Möjlighet att äta
- Träffa blivande skolkamrater
- Träffa blivande lärare och besöka sitt klassrum

5.4 Klassråd/Elevråd/Miljöråd

Elevernas delaktighet är tydlig genom klassråd, elevråd och miljöråd där köksråd ingår. Klassråden är schemalagda en gång i månaden. Det finns en gemensam dagordning för alla klasser..

Elevrådet träffas en gång i månaden.
De valda klassrepresentanterna tar med sig protokoll från och övergripande beslut fattas.
Fritids har regelbundna fritidsråd.

6. Rutiner för akuta och uppföljande åtgärder avseende kränkningar och diskriminering och hur dessa dokumenteras

6.1 Hur upptäcks trakasserier eller kränkande behandling

- Rastvärdssystem
- klassråden har en stående punkt om trivsel och värdegrundsarbetet
- elevens trivsel diskuteras i samband med utvecklingssamtal
- föräldrakontakter
- en kartläggning med trivselenkät per termin på F-3 samt fritidshemmet

6.2 Hur personalen ska agera vid konflikter eller kränkningar

6.2.1 Elev/elev

När någon vuxen bevittnar/upptäcker en konflikt eller att någon blir utsatt för en kränkande situation tar han/hon tag i problemet på plats, genom att prata med de inblandade. Detta kan räcka om situationen upplevs som uppklarad av parterna. Att samtalet ägt rum ska dokumenteras i Elevsamtalsförteckningen.(Bilaga 4) Detta för att även många "småkonflikter" ska kunna summeras och ev. åtgärdas i förlängningen. Om det finns behov av att följa upp situationen tas kontakt med klassförståndare eller personal på fritidsavdelningen, som håller samtal med eleverna. Om behov finns deltar även den vuxne, som upptäckt situationen.

När någon vuxen får vetskap om att någon blir utsatt för en kränkande situation tas kontakt med klassföreståndare/fritidspersonal.

6.2.1.1 Samtalsgång

Samtal hålls med den eller de som känner sig utsatta.

Samtal hålls med den/de som utpekats.

Ev. sammanför man de båda parterna om de så önskar.

Klassföreståndare/fritidspersonal ansvarar för att dokumentera att samtal ägt rum.
Informera vårdnadshavare och följ upp händelsen. Om det vid uppföljningen visar sig

att problem kvarstår ansvarar klassföreståndare/fritidspersonal för att informera rektor.

Vid behov inkopplas elevhälsan.

Beslutade disciplinära åtgärder meddelas all berörd personal. Detta för att all personal ska kunna följa upp ärendet med ett konsekvent bemötande av eleven.

6.2.1.2 Åtgärdstrappa

Dokumentation kring elev som kränker elev eller på annat sätt stör ordningen på skolan skall finnas för att uppföljning skall kunna ske enligt skollagen kap 5. (Bilaga 2)

6.2.2 Elev/vuxen

Om en elev känner sig utsatt av en vuxen ska rektor informeras. Samtal med den utsatte och samtal med den vuxne hålls av rektor. Slutligen hålls samtal gemensamt med den vuxne och eleven med avtal och uppföljning. Rektor informerar vårdnadshavare och ansvarar för dokumentation, uppföljning och ev. vidare åtgärder.

6.2.3 Vuxen/elev

Om en vuxen känner sig utsatt av en elev ska rektor informeras. Samtal med den utsatte och samtal med den eller de inblandade eleverna hålls av rektor. Slutligen hålls samtal gemensamt med den vuxne och elev/elever med avtal och uppföljning. Rektor informerar vårdnadshavare och ansvarar för dokumentation, uppföljning och ev. vidare åtgärder.

6.2.4 Vuxen/vuxen

Om en vuxen känner sig utsatt av en annan vuxen informeras rektorn som vidtar åtgärder.

6.3 Rapportering

Rektor ansvarar för att rapportera samtliga fall av kränkande behandling/diskriminering till BUN.

7. Beskrivning av hur elever varit delaktiga i arbetet med att ta fram likabehandlingsplanen och planen mot kränkande behandling

7.1 Höstterminen

- I början av höstterminen har alla elever och personal på F-3 samt fritidshemmet gått igenom de framtagna trivselreglerna och fastställt dem inför läsåret 2016-2017.
- Eleverna och personalen har även fått i uppdrag att utforma en dagordning till klassråd och elevrådsmöten. Pedagogerna i samarbete med rektorn sammanställer och för in detta i likabehandlingsplanen och planen mot kränkande behandling.
- Under september månad har den föreslagna likabehandlings och planen mot kränkande behandling gått igenom med alla klasser. Därefter presenteras denna plan för föräldraföreningen.

7.2 Vårterminen

- Utvärdering av värdegrundsarbetet gjordes juni 2016 och ligger till grund för den reviderade planen

7.3 Höstterminen

- I början av höstterminen har alla elever och personal på F-6 samt fritidshemmet reviderat trivselreglerna och fastställt dem inför läsåret 2016-2017
- Planen går igenom med alla klasser och eleverna får chans att reflektera över planens innehåll och komma med egna förslag till förändringar.
- Inför revideringen av planen har planen gått igenom med föräldraföreningen.

8. Målet för arbetet utifrån planen mot diskriminering och kränkande behandling läsåret 2016-17

8.1 Långsiktiga mål 2016/2017

- Västra Torups skolas likabehandlingsplan ska finnas tillgänglig och är känd för personal, elever och vårdnadshavare.
- Västra Torups skola har skolövergripande och åldersintegrerade aktiviteter genom Grön Flagg, Fritids, temadagar och studiebesök.

8.2 Kortsiktiga mål 2016/2017

- Det ska tydligare framgå i kartläggningen vilka typer av kränkningar, trakasserier och/eller diskrimineringar som förekommer.
- Enkäten ska fyllas i via Schoolsoft för elever i årskurs F – 5 med stöttning av pedagog.
- Trivselenkäten ska utformas så att det finns möjlighet för barnen att exemplifiera vilka sorters kränkningar, trakasserier och/eller diskrimineringar som förekommer.
- Enkäten genomförs i skolan på en i förväg bestämd tid.

9. Årlig översyn av planen mot diskriminering och kränkande behandling

9.1 Höstterminen

Under höstterminen går Likabehandlingsplanen ut på remiss till personal, elever och föräldrar. Därefter bearbetas den efter synpunkter från personal, elever och föräldrar och tas i bruk.

9.2 Vårterminen

Under slutet av vårterminen ges eleverna möjlighet att komma med förslag på ev. förändringar kring denna plan inför revideringen inför nästkommande år.

Bilagaförteckning:

1. Trivselenkät
2. Dokumentation Trygghet och Studiero
3. Förslag på samtalsgång vid konflikt
4. Elevsamtalsförteckning
5. Pedagogisk idébank för det främjande värdegrundsarbetet.
6. Föräldrainformation
7. Ordningsregler